

9. Потаев, В. С., Организация предпринимательской деятельности: курс лекций, Изд-во БГСХА им. В. Р. Филиппова, Улан-Удэ, 2009 on – line http://elib.bgsha.ru/text/2009/pvs2009_02.pdf (vizitat 22. 01. 2016).
10. Спенсер-мл., Лайл, М. и Спенсер, Сайн М., Компетенции на работе. Пер. с англ. НИРО, 2005.
11. Трусова, Л. А., Особенности формирования предпринимательских компетенций школьников в условиях социального партнерства. On – line <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=5757> (vizitat 04. 03. 2016).

DEFINIȚII OPERAȚIONALE ȘI ACCEPȚIUNI ALE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE

*LOSÎI Elena, dr., conf.univ.,
MERLUȘCĂ – CRĂȘMARU Ana Maria*

Summary

This work proposes a careful analysis of violence in all human relationships! In particular, it aims a comprehensive approach of domestic violence, of aggressiveness manifested in the family and it is also trying to offer a prediction of the different statuses and roles of victims. This work represents a warning shot in connection to all forms of abuse manifested in contemporary society wich are becoming accepted as a "way of living"!

Istoria vieții familiilor se caracterizează atât prin continuitate, cât și prin discontinuitate – prin conectarea generațională – iar schimbarea tinde să fie mai degrabă graduală decât dramatică. Mihăilescu sesizează că familiile din societățile contemporane au suportat în ultimele decenii transformări profunde, atât de importante, încât și termenul de „familie” a devenit tot mai ambiguu, el tinzând să acopere astăzi realități diferite de cele caracteristice generațiilor precedente. Dinamismul structurii și funcțiilor familiei poate părea multora surprinzător. Opinia curentă, preluată și în discursul politic și științific, afirmă că familia este cea mai fidelă păstrătoare a tradițiilor, a valorilor naționale. Contrar acestor opinii,

familia este mai puțin „depozitară” și mai curând „barometru” al schimbărilor sociale [6].

Se consideră că în evoluția contemporană a familiei a apărut un tip de familie denumită „familie de trecere”, deoarece realizează efectiv trecerea de la „familia comunitară”, a trecutului – caracterizată prin acte impuse de norme și obiceiuri sancționate de tradiție, sentimente modelate de tradiție – la „familia societală”, a viitorului – caracterizată prin reducerea afectivității și predominarea deciziilor reflectate, calculate. Trecerea apare generată mai ales de activitatea bărbatului (bazată mai mult pe decizii reflectate) și grăbită de activitatea femeii (întemeiată mai mult pe dorința de afirmare socială). O asemenea evoluție duce la ruperea echilibrului, unității și coerenței familiale, la creșterea cazurilor de violență.

Violența domestică, ca preocupare a specialiștilor din diferite domenii, s-a impus în perioada 1995-1996, iar acest lucru s-a petrecut în bună parte datorită presiunilor externe, nevoii de aliniere la spiritul și standardele europene și internaționale și, mai ales, în dimensiunea ei de protecție și ajutor acordat victimei, fie ea copil sau femeie [8, pag. 10]. Toate acestea s-au făcut în contextul în care politicile de promovare a femeii au obligat la considerarea raporturilor ei cu bărbatul, la reconsiderarea familiei, rolului ei social și la statutul ei legal. În România, violența domestică nu apare în statistici rafinate – deși se distinge între criminalitatea masculină și cea feminină – care să includă categorii nuanțate de victimizare, probabil și pentru faptul că statisticile dau predominant atenție agresorilor și, mai ales, criminalității masculine [9]. În anul 1993 a avut loc cea de a 3-a Conferință Europeană Ministerială asupra Egalității între femei și bărbați, la care s-a subliniat faptul că „violența împotriva femeilor este un fenomen universal, prezent în toate straturile sociale și toate societățile, independent de nivelul lor de dezvoltare, stabilitate politică, cultură sau religie” [9, pag. 94].

Violența în familie sau violența domestică este un fenomen foarte răspândit, dar victimele pot fi nu numai femeile, ci și bărbații

și copiii, sau alte rude apropiate. Întrucât violența domestică este inclusă în categoria mai largă a violenței împotriva persoanei și recunoscând că victimizarea predilectă este feminină, trebuie să luăm în considerație concepția profană despre violența împotriva femeilor. Definițiile legale, ca și sensurile simțului comun nu reflectă și aspecte mai subtile ale violenței, fenomenologia violenței psihologice fiind mult mai complexă, nuanțată și variată decât formele pe care le are violența fizică. În plus, orice formă de violență fizică are o componentă psihologică, atâta vreme cât durerea antrenează o stare mentală și emoțională cu expresii diferite de la individ la individ.

În decursul istoriei se menționează forme diferite de rezistență a femeilor față de violența masculină sau de solidaritate, majoritatea preferă mijloacele informale, fie din necunoaștere, din neconștientizare, acceptare sau resemnare sau fie din imediatetea soluției (procedura juridică este îndelungată, complicată și costisitoare). Datele arată că pentru: 23% - hărțuirea este ceva obișnuit în București; 17% au avut experiența hărțuirii la lucru sau la școală; 44% dintre cele abuzate sexual la locul de muncă nu au făcut nimic și doar 9% au făcut o plângere oficială [2].

Expresii ale violenței domestice sunt: insulte, acuze de infidelitate; izolare și control; amenințări; lovituri cu palma. Cazul clasic al femeii bătute apare în unele statistici românești din anul 2000 ca fiind răspândit: 17% dintre respondenți cunosc bărbați care-și bat soțiile sau partenerele, 18% dintre respondente recunosc că au fost bătute și doar 1% dintre respondenți admit că au fost bătuți de soții sau parteneri (Barometrul de Gen, 2000:110). Din datele altui sondaj (Data Media, sondaj comandat de organizația de femei a PD din București), realizat în anul 2002, făcut doar pe populație feminină, reiese că 48.7% din divorțuri se desfac din cauza violenței domestice, ceea ce indică faptul că în cuplu se comunică prin mijloace fizice, iar argumentele iau adesea forma palmelor sau pumnilor.

Pentru a sesiza dificultățile opțiunilor legate de definițiile operaționale și înainte de a găsi soluții pentru violența domestică este esențial să-i înțelegem natura. Unii specialiști optează pentru acea definiție care ia în considerare toate relațiile, contextele și circumstanțele în care violența domestică are loc, precizând că femeile – dar mai puțin copiii – din orice categorie socială și de orice rasă sunt victimizate, chiar dacă diferite grupuri de femei se pot confrunta cu forme particulare ale violenței, iar altele, trăind în culturi sau contexte diferite, fie că prezintă o victimizare ne semnificativă în termeni statistici, fie că se sustrag unor forme de victimizare.

În general, definițiile violenței domestice conțin asocierea dintre femeie și victimizare, definind, mai degrabă, violența în cuplu, indiferent de tipul de cuplu: „violența domestică este un abuz de putere, în principal – dar nu numai – al bărbaților împotriva femeilor atât în relație, cât și după separare. Ea are loc când un partener încearcă fizic sau psihologic să-l domine și controleze pe celălalt. Violența domestică ia diferite forme incluzând violența fizică și sexuală, amenințări și intimidare, abuz emoțional și social și deprivare economică” [4, pag. 211].

Violența domestică este, deci, un abuz fizic, sexual, psihologic, emoțional, social sau economic, producând frică, umilință sau vătămări ale cuiva care se află în relație personală cu agresorul. Se consideră că, în acest tip de violență, victima este o femeie adultă, parteneră a agresorului fie prin uniune legitim constituită – căsătorie – fie prin uniune consensuală – concubinaj. Ea este cea mai răspândită, comună formă de victimizare a femeii.

Violența în materie de gen este cea care afectează femeile pur și simplu pentru că sunt femei și acest lucru include prejudiciile fizice, sexuale, emoționale, orice formă de suferință ca și de amenințare, presiune sau privare de libertate. Creșterea vizibilității sociale a abuzurilor este necesară pentru ca actele de violență să nu rămână „ascuse”. Femeile trebuie să recunoască nevoia de a face

vizibilă violența masculină și de a fi receptive la problemele altor femei. Respingerea oricărei forme de violență și de abuz de putere reprezintă un mod conștient de a respinge violența masculină îndreptată împotriva femeilor.

Violența domestică reprezintă o problemă de maximă actualitate în contextul societății contemporane. Într-o societate în care moralitatea și valorile par a se perima, într-o societate în care violența și agresiunea au devenit modalități aparent normale de comunicare și relaționare interumană, analiza și studiul acestei problemă devin o reală necesitate. Din păcate, femeile sunt principalele victime ale violenței domestice, agresorii fiind proprii parteneri/tați. În unele medii, percepția socială, stereotipurile și prejudecățile de gen asupra femeii o caracterizează pe aceasta ca fiind o ființă fragilă, vulnerabilă, slabă, fără apărare și fără drept de decizie în propria familie. De multe ori femeile se complac în rolul de victimă și chiar mențin relația de abuz prin dependența față de abuzator. De aceea, identificarea cazurilor de violență domestică devine dificilă, de unde și posibilitățile de prevenție și intervenție sunt limitate.

Bibliografie

1. Alpert, E. J., Cohen, S., & Sege, R. D., Family violence: An overview. *Academic Medicine*, 7, 3-6, 1997.
2. Ferguson, C. J., & Dyck, D., Paradigm change in aggression research: The time has come to retire the General Aggression Model. *Aggression and Violent Behavior*, 17, 220-228, 2012.
3. Ferguson, C. J., Rueda, S., Cruz, A., Ferguson, D., Violent video games and aggression: Causal relationship or byproduct of family violence and intrinsic violence motivation? *Criminal Justice and Behavior*, 35, 311-332, 2008.
4. Lewandowski, L., McFarlane, J., Campbell, J. C., Gary, F., & Barenski, C., He killed my mommy! Murder or attempted murder of a child's mother. *Journal of Family Violence*, 19(4), 211-220, 2004.
5. Mihăilescu, I., Familia în societățile europene, Editura Universității, București, 1999.

6. Mitrofan, I., Ciuperca, C., Psihologia relatiilor dintre sexe. Mutatii si alternative, Editura Alternative, București, 1997.
7. Mitrofan, L., Fenomenul violenței domestice. Note de curs, 2012.
8. Munteanu, A., Violența domestică, în G. Ferreol & A. Neculau (Eds.), Violența. Aspecte psihosociale, Polirom, Iași, 2003.
9. Stănoiu, R., Criminologie, OscarPrint, București, 2002.

РОЛЬ САМОРЕГУЛЯЦИИ В САМОАКТУАЛИЗАЦИИ ЛИЧНОСТИ ПЕДАГОГОВ

КОВАЛЕВА Елена, др, конф. унив.

Summary

A self-regulation is a factor of the educational process. Developing self-regulation system components, you may achieve the establishment of personal and environmental harmony. The goal formation, emotions and the will have a special value in self-regulation structure. You have to take the individual differences into account when developing personal self-regulation.

Самоактуализация – это реализация развития собственной личности. Для педагога развитие личности является необходимым компонентом профессиональной компетентности, т.к. влияние на личность школьников связано со зрелостью личности педагога. Самоактуализация связана с процессом самосознания личности. Это не движение к некому абстрактному социальному стандарту, а развитие собственной индивидуальности, приближение к своей подлинности. Именно самоактуализация является источником творчества, самораскрытия в деятельности. Для учителя это условие успешности. Осознание подлинных человеческих смыслов и ценностей связано с пониманием себя как уникальной личности, выделения себя среди других людей, определенности своей миссии. Однако это не означает, что самоутверждение происходит за счет возвышения себя над другими. Утверждение своего достоинства не должно быть за счет других. Иначе будет блокироваться развитие личности, что приведет к отчуждению